

అవతలి ఒడ్డు

జి. గౌరునాయుడు

ఆకాశం నిండా మేఘాలు. సన్నగాతుంపరలు. చల్లనిగాలి రివ్వున వీస్తూ... ఎముకలు కొరికేస్తోంది. ఒడ్డుల్ని ఒరుసుకుంటూ ప్రవహిస్తోంది నాగావళి. ఏటి అలలు తీరాన్ని తాకి శబ్దం చేస్తున్నాయి. ఒడ్డున పొతిన బలమైన కొయ్యకు ఇనుప తీగెతో కట్టబడిన ఓడ అలలతో పాలు ఒడ్డుకు కొట్టుకుంటోంది.

తల మీద బద్దలగిడుగు ఒకసారి తీసి తలెత్తి చూసేడు సోములు. కానీ వేళ తెలిలేదు.

“పొద్దుగుంకి సోములూది. నీలాటి రేపు పలసబడిపోయింది” అనుకుంటూ చిరుగుల దట్టి తీసి భుజాలమీదుగా దిగతీసుకున్నాడు. ఆ చిన్న దట్టి చలివి దూరం చేయలేకపోయింది. తుప్పవాటున వుంచిన అగ్గిబెంటుతో బద్దలగిడుక్కి దోపిన సాగాకు చుట్టను ముట్టించి గట్టిగా దమ్ము లాగాడు. తృప్తి తీరక ఆడ్ల సాగ వేసేడు.

“ఆ బాపు ఎప్పుడొత్తాడో ఏవో...” అనుకుంటూ మోకాళ్ళ చుట్టూ చేతులు దిగించి కూర్చున్నాడు.

ఇసుక పరల్ని ఆక్రమించుకునే కొత్త నీటిలా చీకటి లోకాన్ని క్రమంగా కమ్ముకుంటోంది. మబ్బుల నీడలు పడి ఆ మసక చీకట్లో ఎర్రని బురదతో ప్రవహిస్తున్న ఏటివీరు నల్లగా కన్పిస్తోంది. ఏటి అలల చప్పుడు... ఎక్కడో వూళ్ళో మోగుతున్న తుడుం, డప్పు వాయిద్యాల చప్పుడుతో కలిసి వింతగా వినిపిస్తోంది. తుప్పల్లో అరుస్తున్న చింత గీరు అరుపు నన్నాయి రాగంలా వివనస్తోంది. ఒక్కో చినుకూ సోములు వేసుకున్న బద్దల గిడుగు మీద పడి టవ్... టవ్..... మంటూ శబ్దం చేస్తున్నాయి.

“ఇదేం వానో యేవో... తగ్గదూ పడదూ... నిన్నట్టుంచి సంసెత్తంది...” అనుకున్నాడు విసుగ్గా సోములు.

అవతలి ఒడ్డు వేపు చూసేడు. ఎవరూ వచ్చిన జాడ లేదు.

“యా నీటి మీద ఓడెయ్యడమే కష్టం. అందలోన సీకటి. సాపుకారి బాపు యిప్పుడుకీ రాపోతే ఎలాగ? నా సీక మీదకి బాగ దావరించినాడు దారవత. డబ్బులితానవి ఆశపెట్టినాడవి సూడ్లం. డబ్బులితే మొన్న అరుపు తీసుకున్న ఎదురుక్రమ ఆప్స తీరిసేడిమైపోద్దిగదా. మరింక వత్తాడా...? ఉహూ... రాడు” అనుకున్నాడు విసుగ్గా.

యింతలో బురదలో ఎవరో జారి దబ్బున పడ్డ శబ్దం విని అటువేపు చూసేడు.

“ఛూ... ఛూ...” అంటూ ఏడుస్తూ కనిపించేడు సోములు చిన్న కొడుకు ఏడేళ్ళ తాత

“ఒరే నువ్వెందుకురా ఎలిపాచ్చినావీ సీకట్లబడి” అని నాణ్ణి దగ్గరకు తీసుకుని రేపులో వాడి ఒళ్ళంతా కడిగి దట్టితో తుడిచేడు.

“ఒరయ్యా... అమ్మ రమ్మంతంది. వంట పెయ్యడానికి బియ్యం వేవట. బేగిరారా...” అంటూ చెయ్యి పట్టుకు లాగేడు తాత.

“ఒరే, సాపుకారి బాపు యింకా రానేదు. వచ్చి వరకీ వుండాల. నువ్వెళ్లి ఆ సాపుకారి కొట్టుదగ్గర నా నిమ్మన్నానవి సెప్పి ఆడ్లడు బియ్యం, బుడ్డిడు కిరసమావీ తెచ్చి దీపం పెట్టు” అన్నాడు బువరింపుగా.

“ఆ సాపుకారి అరువివ్వడు...” తాత బుంగమూతి అందం చూస్తుంటే ఎవరో అవతలి ఒడ్డు నుంచి కేకవేసేరు “సోములో” అని.

అటువేపు పరకాయించి చూసి “ఆ సాపుకారి బావే అయ్యుండాడు” అను కున్నాడు. వెంటనే... “ఒరే తాతా, యిద యీతేగ దుంప తినుకోని యిక్కడ కూకో. నాను గబీని ఓడేసుకోని యెళ్లి ఆ మనిపిని తీసికొత్తాను” అని ఒక క్ర పెండలం దుంప తాత చేతిలో పెట్టి ఓడలో దిగేడు.

ఒకసారి ఓడంతా కలయచూసి వెదురుబొద్దులు సరిచేసి ఓడలో చేరిన కొద్దిపాటి నీటిని కుండపెంకుతో బయటకు లోడి కట్టువిప్పి పడవను నీటిమీదికి సోనిచ్చేడు.

గడేస్తూ అవతలి ఒడ్డుకు చేరుకుని చూస్తే ఆ వచ్చిన వ్యక్తి సాపుకారి బాపు కాదు. నాయుడి బావమరిది.

నాయుడి బావమరిది ఓడలో కూర్చున్నాడు.

“బావూ... సాపుకారి బాపు అవుపడ్డాడా...? ఎలిపాత్తాను వుండమన్నాడు. యింకా రానేదేటి?” అనడిగేడు సోములు.

“ఆ... సాపుకారా...? ఆ ఆ కనబడ్డాడు గానీ వస్తానన్నేడు. యింకేవోస్తాడు... యింతేలయ్యింది. వస్తే వేవొచ్చిన బప్పుకే రావాల. యీ బప్పుకి రాలేదంటే మరి

ఏరుదాపేదాకా ఓడమల్లన్న, దాలాక బోడిమల్లన్న — అని సామెత. అవసరం వచ్చినప్పుడు బోడిమల్లన్నే మళ్ళీ ఓడ మల్లన్న అవుతాడు. ఏరుదాటిన మనిషి చేసిన పాపానికి ఏరుదాటవలసిన మనిషి బలి అయితే? ఇవతలి ఒడ్డులో పనిలేని ‘అవతలి ఒడ్డు’కు చేరుకుంటే?

రావట్టే... పద" అన్నాడు నాయుడి బావమరిది.

"నిజమే..." అనుకుంటూ గడ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు సోములు.

చీకటి బాగా ముదిరింది. ఏమీ కనిపించడం లేదు. జాగ్రత్తగా గడ వేస్తున్నాడు. ఏటిలో అలల చప్పుడు, గడ ఏటిలో వదుతున్న చప్పుడు తప్ప అంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది.

ఓడ ఒడ్డుకు చేరుకుంది. యిసుప తీగెతో ఓడను కట్టి

"బావూ..." అని తల గోక్కుంటూ నాయుడి బావమరిది వేపు చూసేడు యేమైనా సైపలు యిస్తాడేమోనని.

"సోములో... దబ్బులు మిగలేదురా. తరవాతిస్తానే..." అని ముందుకు కదిలి సోయాడు నాయుడి బావమరిది.

సోములుకి కోపం వచ్చింది. కోపంతో పాలు దుఃఖము ముంచుకొచ్చింది.

పొద్దుతూరిస్తుంది... పొద్దు గుంకిందాకా పేగులు తెగిపోయినట్టుగ ఓడేలే ఎప్పుడూ

యిమ్మని ప్రాధేయపడ్డాడు. ససేమిరా అరువివ్వనన్నాడు షావుకారి బిడ్డ.

"రాండు పూలు ఓడేసి నీ అప్ప తీర్చేనా" అని కూడా అన్నాడు. ఎన్నన్నా ఫలితం లేకపోయింది.

కాళ్ళిడ్చుకుంటూ యింటికి వచ్చాడు సోములు. వస్తూంటే దార్లో అన్నాడు తాత...

"ఒరయ్యా... ఆ సావుకారమ్మ పెందిల నాకూ ఆ బడ్డానోడి కొడుకు సీమగాడికి పిలిపి వ్ర బూర్లు యిత్రానని యిదిలోన యిటికిబెడ్డలు గడవల వడిమన్నాది. బెడ్డలన్ని పెరిగింతరవాత మండకి కపింత బెల్లం రాప్పి తగిలిపిందిరా. నాకు కోపమొచ్చింది. పెద్ద రాయి తీసి యిసిరీసి పొచ్చినాను" వాడి ధోరణిలో వాడు చెప్పుకుపోతున్నాడు.

"నువ్వే నయింరా నాకంట..." అనుకున్నాడు సోములు.

యింటికి వచ్చి పొయ్యి రాజేసి దాకలో నీరుపోసి అందులో కర్ర పెండలం దుంపలేసి పొయ్యిమీద పెట్టి "ఒరే తాతా... అగ్గే గేసుకోని కూకోమీ, నాసలాగ

పైసా యివ్వడు. ఎప్పుడో పయ్యారోడొలే తప్ప 'గడియ తీరదు, గవ్వరాదు...' ఆ కల్లి కోట కూరాకలోలే వయం ఓడెక్కితే సాత్తుదుంపలో, జొన్నపాట్లలో, తోటకూరో, జనపకూరో... ఏదో ఒకటితారు. పరకో పావలో సేతల బెడతారు..." అని గొణుక్కుని అంతవరకూ తేగ దుంప నముల్తూ కూర్చున్న కొడుకును వెంటబెట్టుకుని సాయంత్రం దొరికిన కర్ర పెండలం దుంపలు పట్టుకుని పూరివేపు కదిలేడు.

యింటికి చేరుకునేసరికి యిల్లంతా చీకటిగా వుంది.

"యిప్పుడు దాకా రావొద్దా...? నాకా కల్లు కనబడవు. ఏటి సేసుకోనేను. దీపం ముట్టించడానికి ఎపులూ నేరు. కోడల్లాయి వత్తాది, ఏదో సేత్తాదని అనుకుంటే పెద్దోడు అత్తోరింట్లోన యిల్లరికముండ్పోనాడు" సోములు భార్య గొణుక్కుంటూంది. కళ్ళు కనిపించక ఏ పని చేసుకోలేదు ఆమె.

"సర్వే. యిద యీ తేగ దుంపలు యిక్కడ పెడతన్నాను. నాను దుకానం కెల్లి బియ్యం తెల్తాను. ఒరే తాతా కిరసనాలు బుడ్డి అందుకోమీ..." అని కొడుకుతో పాలు షావుకారి దుకాణానికి వెళ్ళేడు.

దుకాణం మీద షావుకారి పెడకొడుకున్నాడు.

సోములు బియ్యం యిమ్మని బ్రతిమాలేడు. కనీసం 'బుడ్డిడు కిరసనూని'

ఎల్లొత్తాను" అని చెప్పి కల్లు పాకవేపు దారితీసేడు.

నాలుసారా అమ్మే 'అప్పడు' మాత్రం డబ్బులు అడక్కుండానే ఒక గళాసు యిచ్చాడు. ఆయన ఎప్పుడు ఓడెక్కినా సోములు డబ్బులడగడు, అదీ మొగమాటం.

కల్లు పాక నుండి బయటపడ్డ సోములు మైకం తలకెక్కేకొద్దీ కేకలు పెంచేడు. ఆరోజు డబ్బులివ్వకుండా ఓడెక్కిన అందర్నీ తిట్టేడు. అరువివ్వని సావుకారి కొడుకుని తిట్టేడు.

యింటికి వచ్చేసరికి తేగ దుంపలు వుడికి వున్నాయి. ముగ్గురూ ఆ పొయ్యి మంట వెలుతురులోనే తేగలు తిన్నారు... అదే రాత్రి భోజనంగా భావించి. కుక్కి మంచంలో వదుము వాలుస్తూ అనుకున్నాడు సోములు.

"రేపట్టుంచి ఎవులోచ్చినా సరే పైసలివ్వకుంట ఓడల కాలుపెట్టనిత్రానా... ఎవుడైనా ఎక్కువ నేడు"

యిలా అనుకోవడం ఏ వందోసారో. అయినా అప్పడే ఆ నిర్ణయం తీసుకున్నట్టు తృప్తిగా నిద్రలోకి జారిపోయాడు.

పక్కంటే బడ్డానోడి కోడి కూతకు మెలకువ వచ్చి కళ్ళు తెరిచి చూసేడు సోములు. వెలుగింకా కమ్ముకోలేడు. చిరుచీకట్లు యింకా తొలగిపోలేదు. కుక్కి మంచంలో కూర్చునే కొంచెం సేపు కునికి రెండోసారి కూపివ కోడి కూతకు

పులిక్కిపడి చూసేడు.

తెలతెలవారులోంది. సాక్షి లాముడు ఆవుకు పాలు తీస్తుంటే 'మయ్య... మాయ్' మంటూ వస్తున్న ఆ శబ్దాన్ని అనుకరిస్తూ ఆడుతున్నాడు వాడి కొడుకు దినమొలతో. బడ్డానోడు భుజాన కావిడేసుకుని గొడ్డలి ఒకవేపు, గంజి తోపేలా మరోవేపు పెట్టుకుని క్రరం కోసం కొండకు బయల్దేరిపోతున్నాడు.

"ఓర్నాయిస. బడ్డానోడు అప్పడే బైరెల్లి పోవాడు. కూరాకలోలు ఏటత్రల మాత్రారు గావాల" అనుకుని మంచం దిగి భార్యతో చెప్పి ఏటివేపు కదిలిపోయేడు వేగంగా.

ఓడ రేపుకు చేరుకున్న సోములు ఒడ్డున తక్కువ ఆగిపోయాడు. బొమ్మలా నిలబడిపోయేడు. తిగకు కట్టిన ఓకే వెదురుబొద్దులు లేకుండా బోసిగా పండులకు కుడితిపెట్టే దోవెలా వుంది. వెదురు బొద్దులు చిందర వందరగా ముక్కలుగా పడి వున్నాయి. అది చూసిన సోములు హృదయం వరద వచ్చినట్ల వాగావలి లాగా అయ్యింది. కోసం కెరటాలేసింది. ఉదయ కిరణాలు పడి మరింత ఎర్రగా మారిన వాగావలి బురద నీరు లాగా ఎరుపెక్కాయి సోములు కళ్ళు.

అనతలి ఒడ్డున కళ్ళికోట కూరాకలోళ్ళు కూరల గంపల్లో, కావుళ్ళతో నిలబడి "సోములో..." అని పిలుస్తున్నారు. కొందరు తెప్పల మీద యాతుతూ వస్తున్నారు. సోములు వారి కేకలు వినే స్థితిలో లేడు.

"ఏ నంజికోడుకు సేసినాడీ పని. విన్నగాక మొన్న యాబై రూపాయలకి ఆరుపు తెచ్చినానీ బొద్దులు. ఒక్క క్రర మిగలకుంట ఏనాకొడుకిలగ వరికిపినాడు. నాక్కనబడ్డాడు గాదు ముక్కలు ముక్కలు సేసి వరికిడ్డును. యా యేటొడ్డునే ఆడి

కవిత్వం ఒక కత్తిపీట లాంటిది. చర్చిత చర్చణ, అనుకరణలో కవిత్వం నాడుకలో మొద్దుబారిన కత్తిపీటలా సనికొనినదై సో తుంది. కత్తిపీటనువాడి వెయ్యడానికి సానపురాయి కావాలి కదా! అది ఆంగ్లం, ఫ్రెంచి, స్పానిష్, రష్యన్ ... యెక్కడ నించి రానీ ఆ ప్రభావంతో కత్తిపీట వాడియైనట్లు కవిత్వం కొత్త వదును సంతరించుకుంటే తప్పేం వుంది?

— బలివాడ కాంతారావు

కాస్తం పేర్చిడ్డును. దొంగ నంజికోడుకు. నా కడుపు కొట్టినోడి కడుపు మసైపోదా, నా ఓడ పాడు సేసినోడి సేతులిరిగిపోనా, ఆడి బతుకు బుగ్గెపోదా..." అంటూ బండబూతులు తిడుతున్నాడు. తిడుతూనే ముక్కలై పడివున్న వెదురు క్రరల్ని ఒక దగ్గరికి చేరుస్తున్నాడు.

సోములు వేస్తున్న కేకలక్కా తిడుతున్న తిట్లకూపక్కనే నీలాటి రేపులో ఆడోళ్ళంతా వింతగా చూస్తున్నారు. కొందరైతే అక్కడికే వచ్చేరు. వచ్చిన వాళ్ళంతా మనిషికో మాల అన్నారు.

"ఏ గండదు యిలగ సేసినాడు ఆడి బతుకు బండలైపోను..." అంటూ శాపనార్థాలు పెట్టిందో ముసల్లి. వచ్చిన వాళ్ళంతా సోములుకి సానుభూతి చూపించేరు.

అప్పడొచ్చేడు షావుకారి. ఏటి ఒడ్డునే వున్న తన పొలం చూద్దానికి పెద్ద కస్తవా బొరిగి భుజాన వేసుకుని.

ఆ వూరి ప్రెసిడెంటుకి కుడి భుజం షావుకారి. షావుకారి ఆ వూరు వచ్చిన మొదట్లో 'పిండోడేల్లా చిట్టి గారెలా అమ్ముకునేవాడట. యిప్పుడు ఆ వూరినే కొవగల భాగ్యవంతుడయ్యాడు. ఏటిపక్క పొలంలో కొంత వల్లకాట్లోంచి, ఏటి బాడవలోంచి కలుపుకున్నదే అంటారు ఆ వూరి ప్రజలు. అలాంటి షావుకారి వస్తూనే..."

"ఓరె... ఓరె... ఆవురా నీ తిట్లు ఎందుకలగ పేర్చావురా..." అన్నాడు.

సోములు షావుకారిని ఆశ్చర్యంగా చూసి అన్నాడు వినయంగా... "అదేటి బావూ... తనరెప్పడెలిపోచ్చినారు? మరి మీరు రారని ఆ నాయుడుబావు బామ్మర్ని

గారు సెప్పినారు."

అది వింటూనే షావుకారి రంయ మంటూ లేచిపోయేడు...

"ఆ కల్లికోటోలు తెప్పల మీద తీసికొపోతే రా తికాడ నావేటైపోవాలా... ఎప్పుడో పెస్తే మవ్వెలిపోనావు అవునా. నేను రాసనే సెప్టాదాడు. అడు పెస్తే మవ్వెలిపోడ మేనేటి! ముసిలోదా ఎందుకురా వణికిపోతన్నావంటే... ఆకుదీతకి ఎగమెడ్డిదానికి అన్నాడట అలగుందిరా..."

"అదేటి బావూ... అలగంతనేటి..."

"మరెలగవమంతావురా. అయినా మవ్వలగెందుకు సేసినావో నాకు తెలుసునా... ఆలకి... మాకూ పార్టీ అయితే మామూ మామూ తేల్చుకుంటాం మద్దివి నీయిదేలా..."

"బావూ... నా కదేటి తెలిదు. తవరు రారమకున్నాను అంతేగానీ ఆ వంగతులన్నీ నావెరగను"

"ఓరె మవ్వెరగవురా... 'నిమెరగని ఏవగింజని-పుత్తమైన వత్తిగింజని'. ఏకు కళ్ళు వెత్తిమిదికొచ్చినాయిరా. యా వూర్లో ఎవులైనా నా ఓడే ఎక్కాం వేకపోతే గతి లేదని ఏకు దీమా. అందుకే మవ్వలగ నీలుగుతున్నావు. నీ నీలుగుడంతా దేన్నిమాసి ఆ ఓడని మాసి, అంతే గదరా. అందుకేనా నీ ఓడ అలగయ్యింది. సంతోషించు రారే... ఓడంతా పాడైపోవేడు. జాగర్త. మరెప్పడలగ నీలక్క..."

సోములుకి అర్థమైంది. అది సావుకారివనే అని. సోములుకి ఒళ్ళు మండింది.

"ఏటిసేత్రావు బావూ. బొద్దులు వరికించినావు. రేపు ఓడ ముక్కల్చేయించెత్త నంతావు. అంతేనా. సేసీ బావూ..."

"పొద్దుతూరిమ్మండి యా ఏట్లబడి గింజాకుంటే మీలాంటిచ్చిన సైవలు నా సుట్టముక్కలకే సాలపు. పెద్దోడువు. పెద్దరికం నిలబెట్టుకో. పెద్ద పెద్ద మాట్లాడికు."

"ఓరే ఏటి సేల్లన్నావురా... దొంగలం..." బూతులు తిడుతూ మీదికొచ్చేడు షావుకారి. సోములు నిగ్రహించుకోలేకపోయాడు. తానూ ఒకడుగు ముందుకేసేడు.

"ఎవులు దొంగనంజికోడుకులో యావూరోందరికి తెలుసును. వట్టిలకి అప్పలిచ్చి యిదిగీ బూవులు నాక్కుని ఆ రైతుల్ని బికారోల్ని సేప్పినావుగానా! పరక పరుకు సావలాకి, సావలా వస్తన రూపాయికి అమ్మి పిండోడేల జంగిడి తోటి యా వూరాచ్చినోడివి పెసిరెంటు బావుతోటి సమావమైపోనావుగానా! మరి మవ్వ దొంగ నంజికోడుకునా. నానా...?"

పెద్దేరు వచ్చినపుడల్లా వన్ను ఓడెయ్యకుంటసేప్పి వున్నకి, కిరవమానికి రేలు పెంచినీ లాబాల మీద లాబాలు లాగిపి పెద్దోడువైపోనావుగానా! ఎవులు బావూ దొంగనంజికోడుకులు"

ఏమీ తగ్గకుండా మాలకు మాల సమాధానమిచ్చేడు సోములు. సోములలో మాట్లాడ్డం భరించలేకపోయాడు షావుకారి. "ఓరే నీ... యు..." అంటూ మహా కోసంతో కస్తవా బొరిగి ఎత్తేడు. అంతే కోసంతో షావుకారి ఎత్తిన బొరిగిని మధ్యలోనే లాక్కుని ఏసిరిసారేశాడు సోములు.

అప్పటికే నీలాటి రేపుకు వచ్చిన ఆదా, మగా, అంతా చేరుకున్నారక్కడికి.

ప్రక్క పొలంలోకి వచ్చిన ప్రెసిడెంటూ వచ్చేడు. పొలాల్లో పనులు చేసుకుంటున్న వారు పనులూపి చూడసాగేరు.

"ఓరే సోంగే... ఏకు కళ్ళు వెత్తిమిదికొచ్చాయేలా. పెద్దా పిన్నా మాడకుంట పెయ్యెత్తడమేనేటి? ఎట్లు..." సోముల్ని ప్రక్కకు వెట్టేడు ప్రెసిడెంటు.

"ఏటి బావూ నావేసిన వేరము. యా సావుకారి నా ఓడ తాస్తమ సేప్పి తిరిగి నా మీదే బిగురుతాదా"

"ఓరే... మవ్వెవల్లమ్మ సూసుకోని ఎగురుతన్నావో తెలుసునా... మాస్తాను మాస్తాను" పంజా విసరడానికి ఒడుపు కుదరని పులిలా గుర్రుపెట్టేడు షావుకారి.

"మవ్వేటి మాత్రావు నా సంగతి, గోపికింక దిగనేటి? నా బూవులు నాక్కుంతావా పుట్టల్లాక్కుంతావా, యిదిగిదిగో సావుకారి యిక్కడందరూ సూపివారు. పెసి రెంటు బావూ తమరూ యిన్నారు. నా ఓడకి ఎదురు బొద్దులివ్వకపోతే... అన్నడు నాను మాత్రాను" సోములు తెగించి మాట్లాడేడు యేమైతే అదయ్యందని.

“ఒరే సువ్వెలా... తగువెందుకు. పెళ్ళుంటే యినబడదురా...? షివుకారిగారూ మీరు పదండి” యిద్దరినీ విడదీసి పర్తి చెప్పబోయేడు ప్రెసిడెంటు.

“మీరుండండి ప్రెసిడెంటుగారూ. ఆడి మలుపేట్ అదీ మూత్రాసు... మహా బిగుతున్నాడు...” ఆవేశంతో వూగిపోతున్నాడు షివుకారి.

పరిగ్గా అప్పడొచ్చేడు షివుకారి పెద్ద కొడుకు నీలాటిరేపు మంచి. పొలం గట్ల మీదుగా పరుగులు తీస్తూ... ఆయాసపడుతూ... వస్తూనే అన్నాడు.

“నాన్నా... నాన్నా... మావిక్యంకి నొప్పిలోచ్చాయి. చాల బాద పడిపోతంది. కడుపుల బిడ్డ అడ్డం తిరిగి పోయిందట. గుంపదేవు బాపు పట్నం తీసికెళ్లకపోతే ప్రమాదమంటన్నాడు.”

“ఆ...” ఆశ్చర్యంగానూ... రవంత భయంగానూ చూసేడు ప్రెసిడెంటు వేపు ‘యిప్పడెలాగా’ అన్నట్టు.

“పదండి ముందు. ఏం చెయ్యాలో అక్కడలోచిద్దాం”

అందరూ కదిలిపోయేరు సోములు తప్ప.

* * *

రామ్మందిరం ప్రంభానానుకుని ప్రెసిడెంటూ, పెద్దలూ కూర్చున్నారు. రామ్మందిరం ఎదురుగా షివుకారిల్లు. ఎత్తరుగు మీద షివుకారి తలవట్టుకుని కూర్చున్నాడు. ఓడ సోములు చేతులు కట్టుకుని కాలి బొటన వేలితో నేరస్తూ మౌనంగా నిలుచున్నాడు.

“ఒరే సోములూ మవ్వలగ మంకువట్టు పట్టేకు. బతిమాల్తుంటే మరీ బిరుసెక్కి పోతన్నావేలా” అన్నాడు ప్రెసిడెంటు.

“సోముల్లడా సావుకారి ఏదో అపీసినా ఆ బావులోటి నీకేం. సాపం ఆడకూతురు ఆ మానిక్కెనుమ్మ గండం గట్టెక్కించేతు... ఎల్లు” అన్నాడొకడు చుట్ట వెలిగించు కుంటూ జనం లోంచి.

“సోములో... మవ్వ ఓడెయ్యక తప్పదురా” అన్నాడు షివుకారి.

సోములు ప్రెసిడెంటుని చూసేడు. షివుకారిని చూసేడు. చూసి “బావూ... ఏ మొకం పెట్టుకుని యా మాటంతన్నారు. యా సావుకారి...”

“ఒరే... యిప్పడు మవ్వలగంటే ఎలాగరా... కోసంలోన ఏదో అమంతే... దానికింతిదైపోతావేటి...” అనువయించసాగేడు ప్రెసిడెంటు.

“కాద్దూడు బావూ సావుకారి సేసినపని కోస్తాల్తే ఎపులిమీద పడిపోతే ఎపులు పల్లకుంతురు...?”

“నిజమేనా... ఇతిప్పడేటి? అదేదో సామిజ్జెప్పినట్టు ఆ పిల్లని సంపెల్తా మేలా...” అన్నాడో ముసలాడు.

ఆ మాటలో సోములు కొంచెం మెత్తబడ్డారు. యిదంతా చూసిన షివుకారి పెద్ద కొడుకు దగ్గరగా వచ్చి అన్నాడు...

“సోములో... మా నాన్నవల్ల జరిగింది తప్పే... కాదమ్మ. ఆ తప్పకి మా మావిక్యం బలిసేసేవొద్దు... నీకు దండమెడతాను. నాయిన్నాయిని నీకు దరమ్ముం తాది ఓడెయ్యమి. నీకు ఆరునివ్వలేదని మనసుల పెట్టుకోకు”

రెండు చేతులు పట్టుకుని బ్రతిమాలేడు. అతనివేపు జాలిగా చూసి అనుకుందో ముసల్లి “పెల్లె ఏదాడే అయ్యింది సాపం. మానిక్కెం ఏలాతాదో.”

అంతవరకూ బింకంగా సోములు ముందుకు రావడానికి యిష్టపడని షివుకారి ఏమనుకున్నాడో యేమోగాని అరుగు దిగి ముందుకు వచ్చి “సోములో... ఏదో అయ్యింది. మరీసపో... యిద యా వంద తీసుకోని ఓడ బాగుపెయ్యి” అని వంద కాగితం జేబులోంచి తీసేడు.

“ఒద్దు బావూ. డబ్బులొద్దుగానీ... ఎరకల పత్తిం దగ్గర ఎదురు బొద్దులుం తాయి. రెండు బొద్దులు పంపించండి. డబ్బులు మీ దగ్గరే వుంచండి...” అని చెప్పి అప్పడనుకున్నాడు మనసులో.

“సరే ఆ సావుకారి సేసిన ఎదవ పనికి కడుపులోన పిల్లని సంపీడిం దరమ్ముకాదు. సావుకారికి నాకూ మద్దిన యేదైనా వుంటే అది మాం తేల్చుకోవాల... మానిక్కె మమ్మకి అన్నాయం పెయ్యేగూడదు...”

యిలా అనుకుని “బొద్దులు బేగి పంపించండి” అని అక్కడ నుండి కదిలిపోయేడు సోములు.

* * *

రేపులో దిగిన సోములు ఓడలోని నీటిని కుండ పెంకుతో తోడుతూ అనుకున్నాడు బాధగా.

“యా వూరికి బాధలు తప్పవుగావాల. పెద్ద బావులున్నారంటే ఆల తంటాలు, తగువులు ఆలవేగాని వూరు మంచిపెద్దలు అవలు పట్టించుకోరు. ఎంక్కన్నాల్తే పార్టీల్లోటి, పంథాల్లోటి పీకలు తెగ్గోసుకోడానికి తయారైపోతారుగాని వూరికి రోడ్డుండాల, కరంబుండాల, ఏటి మీద బిర్తి వుండాల అని ఆలోపించరు.”

“ఓ గుంప సోమున్న తండ్రి యావూరిని రచ్చించు. యావూరి పెద్ద మనుసులుకి బుద్ధొచ్చినట్టుగ సేసి వూరు బాగుపడి పట్టుగ పెయ్యి తండ్రి” అని రేపుకెదురుగా వున్న గుంప సోమేశ్వరుడి గుడివేపు తిరిగి రెండు చేతులెత్తి దండం పెట్టేడు. దండం పెట్టి “యింకా ఎదురు బొద్దులు రావేదేటి” అని ఒడ్డెక్కేడు.

షివుకారి రైతు అప్పలసోమి పరుగులాంటి నడకతో వచ్చేడు. వచ్చి అన్నాడు.

“దద్దా ఎరకల పత్తిగాడి దగ్గర ఎదురు బొద్దులు వేవట. ఏటి సేల్తాం... అవతల మానిక్కెనుమ్మని నవ్వార్ల తీసికొత్తన్నారు.”

“యిప్పడెలాగైతే బొద్దుల్తేకపోతే... మాపినావా అందుకే అంతారు ఎపులు తీసిన గుమ్మిల ఆలే పడతారని” మరేటి సేల్తాం. యా ఎదురు ముక్కల్తే బొద్దులు కడుదుంగాని... రా...” అంటూ వెదురు ముక్కల్ని ఓడకు బొద్దులుగా కట్టే ప్రయత్నంలో పడిపోయేడు సోములు.

మాణిక్యంను నవ్వారిలో తీసుకోచ్చి ఒడ్డున దించారు. షివుకారి... షివుకారి పెద్దకొడుకూ చిన్నపిల్లల్లా ఏడుస్తున్నారు. ఆడాళ్ళ విషయం చెప్పనక్కర్లేదు. ప్రెసిడెంటు అందరినీ సముదాయిస్తున్నాడు. అలా సముదాయిస్తూనే రేపులోకి చూస్తూ

రవయిత బెలూన్ లా యొప్పడు సాంగిపోతాడు? సాకులు వైపైకి సాగడలతో యొత్తిన్నాడు, రవయిత సాపులారిటీ కోసం ప్రాకులాడిన్నాడు, రాయడం ఒక వృత్తిగా పెట్టుకుని ఆర్జనద్యేయంగా తీసుకున్న నాడు - యిలా మరికొన్ని కారణాల వలన బెలూనులా సాంగిపోతాడు. అలాంటప్పుడే ఒక విమర్శకుని నూది మొన ఆ బెలూనికి తగలాలి. అప్పటికి గానీ మళ్ళీ రవయిత కాలేదు. ఆ నద్యమర్శకునికి అందకుండా వైకి యొగిరిపోయిన ‘బెలూన్’ యిక సాకులకు దక్కదు.

— బలివాడ కాంతారావు

“సోములో అయ్యిందా” అంటూ లొందర చేస్తున్నాడు.

“ఆ. ఆ... అయిపోయింది బావూ” అని ఓడలో దిగి “వూటాం పరిపోయింది” అని తృప్తిగా నిట్టూర్చి “ఆ. తీసికీరండి బావూ” అంటూ కేకవేసేడు.

పున్నట్టుండి ఒక ఒక చినుకులలో వాన మొదలైంది.

“యిదొకటి పాడు వాన. యిప్పడే పదాలా” అంటూ గడ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

“అందుకే అన్నారు మేగనూ-రోగనూ అని” ఓ ముసలాడు గొణుక్కున్నాడు వర్షంలో తడుస్తూ... వైకి చూసి.

ఆ కురుస్తున్న వర్షంలో ఏద్యుల యొద మరింత ఎక్కువయింది.

“ఏలలగ ఏడుతారు. తీసికీరాకుంట” అనుకుంటూ సోములు ఒడ్డెక్కేడు.

ఏద్యుల హెష వుధ్యతమైంది.

వర్షం - బురద - జనాల తొక్కిడి.

“మాణిక్యం చచ్చిపోయింది” అన్నారు.

వరదలా జనం. జనంలా వరద.

సోములు యిసుకమేట తగిలి నిలిచిపోయిన ఓడలా నిశ్చలంగా నిలిచిపోయేడు.

సోములు కొడుకు లాత వచ్చి తండ్రి చేయి పట్టుకుని లాగుతూ అడిగేడు.

“ఒరయ్యా! పచ్చిపోడమంటే ఏలా...”

అది వినబడని సోములు అనుకున్నాడు

“అమ్మా మానిక్కెనుమ్మా! ఓడ నేపంటే అవతలొద్దుకి ఎలిపోనానా తల్లీ”

అతని కళ్ళ నుండి రెండు కన్నీటి బొట్లు జారి బురదలోపడి ఇంకిపోయాాయి.